

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F61'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/8 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 45.

Brasiovu 18/6 Iuniu

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania'a.

Telegramele

„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Alb'a Iulia 15 Iuniu, 5 6re 35 min., sositu la 11 6re 10 min. n6ptea, primitu la 6 demin6tia.

„De 6ra-ce conferinti'a nationale reclamata de interesele nationali pana la momentu nu s'a conchiamatu, s'au decisu subscrisii in urm'a consultari-loru tienute cu mai multi inteligenti romani a invita inteligenti'a romana din Transilvania'a la conferinti'a pre 27 Iuniu st. n. 1872 la Alb'a Iulia.

Dr. Ratiu, Macelariu, Nicola.“

Orasti'a 15 Iuniu, 4 6re, sositu la 11 6re n6ptea?

„Clubulu nationalu alu scaunului Orastiei desapr6ba conclusele conferintiei din Sibiu, rogandu pe metropolitii pentru conchiamarea congresului in Beligradu.“ —

APELU!

Considerandu, cumca una conferentia nationale romana reclamata din t6te partile Transilvaniei inca nu s'a conchiamatu;

Considerandu, cumca alegerile suntu iminente;

Considerandu, cumca in privinti'a tienutei romaniloru la alegerile venit6rie nu avemu alte concluse nationali afara de cele dela Mercurea;

Considerandu, ca unii sustienu, cumca acele concluse ar' fi fostu aduse numai pentru periodulu trecut.

Din aceste consideratiuni cu scopu de a stator6 una tienuta solidaria in caus'a alegeriloru, subscrisii din consultarea mai multora r6ga inteligenti'a romana din Transilvania'a, se binevoi6sca a veni la una consultare in acestu obiectu pre 27 Iuniu st. n. 1872 la 9 6re a. m. in Alb'a Iulia.

Alb'a Iulia, 15/3 Iuniu 1872.

(Celelalte foi romane suntu rogata a reproduce acestu apelu.)

**Dr. Ratiu.
E. Macelariu.
Nicola.**

Brasiovu 27 Iuniu 1872.

Cuprinsulu telegramului din Alb'a Iulia desl6ga enigm'a cea fatala, ce se arunc6 natiunei romane din Transilvania'a spre desnodare, resolvare! Intelligenti'a romana e convocata la conferintia pe 27 Iuniu, terminu extremu, inse impinsu de acea enigma in ajunulu alegeriloru, cari incepu in primele dile ale lunei lui Iuliu. Salutamu! si cine nu va saluta

ac6sta initiativa ce ne sc6te din perplecitate si care e deodata salvat6ria de on6rea nationale, acela nu e osu din 6se, nici carne din carnea, cu atatu mai pucinu sange din nobilulu sange de romanu, ci e „nascutu din scopuli, nutritu cu lapte ferinu, si dice-voiu, ca are anima de p6tra“, eu strabunulu vate! — Asemene conferintia e dorita de t6ta inteligenti'a, de t6te cluburile romane si nu ne indoimu, ca va fi cercetata cu sete, cu parol'a restaurarei concordiei si a solidaritateri suscepte de toti de base la t6te intreprinderile ce ne stau inainte din partea tuturor cluburiloru romane.

— Unu velu desu se tragemu d6r' preste t6te discursurile cele sterpe si nefructifere, se aruncamu velulu uitarei cu totii preste t6te, d6r' t6te, si cu t6ta resemnatiunea se damu man'a la solidaritate! Tempulu e extremu, d6r' fara programa 6r' unanima una partita nationale nu potea reman6 fara a fi tacsata aspru de opiniunea publica, ca e servile. Alb'a Iulia ne va fi ceea ce f6u pentru partit'a deakiana Clusiulu, pentru stang'a Muresiu-Osiorheiulu si pentru sasi Mediasiuulu. Ddiu cu noi si cu sant'a n6stra causa!!! Santa, ca ea bine eluptata si resolvata prin concursulu tuturoru, d6r' tuturoru poteriloru de influentia si consiliu, fara distinctiune, va aduce si patriei si consororiloru natiuni remnulu milenariu si totu binele ce se p6te spera din armoni'a frati6sca! D6r' se vorbescu cu cuvintele esite din gur'a de maghiaru:

Contele **Gr. Beldi** in diet'a din Sibiu 1863, incependu a vorbi la desbaterea generale asupra art. I despre receperea natiunei romane in staululu constitutiunei Transilvaniei c6 natiunea a 4-a, vorbiea asia in numele maghiariloru:

„Domnule presiedinte! Inalta reprezentantia a tierei! Apretiuerea imprumutata, ba, dreptatea cere, c6 proiectulu de lege cestionatu se se resolv6 astfelu, incatu cei interesati de elu se devina deplinu multiumiti si indestuliti! Si eu, care amu fostu membru alu comitetului, ce elabor6 acestu proiectu, me apropiat de ac6sta afacere cu t6ta sinceritatea, pentru de a se introduce in codicele tierei totu aceea, ce ar' pot6 servi spre multiumirea loru, c6, precum celelalte trei natiuni ale tierei, adica natiunea maghiariloru, secuiloru si sasiloru, se aiba romanii deplina libertate politica si confesionala. E adeveratu, ca ei prin fapta suntu deja in posesiunea aceloru drepturi, care pana acum le avura numai cele trei natiuni privilegiate, si asia multor'a li s'ar pot6 par6 de prisosu a mai pertract6 ceva in privinti'a ac6st'a; d6r' fiinduca natiunea romana pune pondu mare pe aceea, **ca nu numai drepturile individuali, ei si cele nationale** atatu in privinti'a politica, catu si in afacerile religiunarie se si le scia proclamate si petrecute in legile tierei; de aceea cu cea mai mare prevenintia me declaru pentru indestulirea acestoru dorintie ale loru (6ljen! Se trai6sca!) si anume mai cu s6ma din motivulu ac6l'a, ca-ce sum incredintiatu pe deplinu, ca **numal** in modulu ac6st'a se p6te spera si ac6st'a, ca natiunea romana cunoscundu loialitatea celorlalte trei natiuni, si dens'a din t6ta puterea se va contribui, c6 constitutiunea avitica, carea o amu recastigatu, de si cu numele schimbare esentiale, prin diplom'a din 20 Octobre 1860, se se sustiena (se trai6sca!) si ca t6te acele reforme, care prin schimbarea impregiurariloru tempului, se arata c6 neincungiurabile, se se infintiaza prin conlucrarea loru pe cale constitutionalu in concordia frati6sca, si asia credinti'a neinfrangibila catra monarhulu nostru avendu-o totud6un'a din naintea ochiloru, desvoltarea spirituala materiala a tierei, de care avemu atat'a lipsa prin conlucrarea loru, se se inaint6za si se se castige indestulirea

tierei n6stre. Eu d6ra sum pentru proiectulu de lege propusu, si adica mai cu s6ma din aceea cauza, ca-ce indreptatirea egala politica si religiunaria a natiunei romane va fi de mare influentia asupra constitutiunei n6stre avitice si asupra autonomiei tierei n6stre (6ljen! Se trai6sca!).“

6re de ce nu p6rta fratii maghiari totu aceste simtiemente nobile si acum facia cu romanii? ca-ce natiunea romana nu s'a metamorfosatu, nu si a ejuratu nici conduit'a, nici parol'a, nici dreptulu, d6r' nici resolutiunea a tien6 cu mana tare si cu braciulu inaltu de usiorii interni ai staulului constitutionalu, incatu fara cutrieru nu se mai p6te ignora c6 natiunea a 4-a nedependente si neignorata, ci perfectu dispunet6ria de fericirea sa propria pelunga cea comuna a statului, nici va concede, c6 se i se mai dispute de cineva vreodata acestu dreptu castigatu, cu atatu mai pucinu libertatea actiunei constitutionalu spre scopulu apararei vietiei ei nationali, a carei dulc6tia si absoluta necesitate ne reinnoiesce poterile la lupta, cum reinnoiescu cele ale vulturului teneretiele lui. Asteptamu, c6 vorbele contelui B6ldi se nu fia acum fara echou nici in sinulu natiunei maghiare, care are interesu de multiumirea natiunei romane c6 atare. —

Est modus in rebus, sunt certi denique fines. Romanii c6 factoru in Transilvania'a nu se potu indelungu ignora, se potu inse multiumi in puterea dreptului loru priu respectarea natiunei romane c6 factoru in auton6m'a Transilvania, fara periclitarea integritatei statului, din contra tocma spre consolidarea lui. Facu velis! cetera sequentur. —

Fagarasiu in 17 Iuniu 1872.

Comitetulu municipale din acestu districtu in siedinti'a din 11 l. c. f6u la inaltimea misiunei sale facia cu ucasulu cazacescu alu ministeriului de interne, prin care dispune 6 la imperatulu tuturoru rusiloru in afacerile electorali.

Adv. Ar. Densusianu, in o cuventare neindurata, sfarim6 ucasulu ministerialu, unu specimen unicu de ilegalitati, contradiceri si obscuritati, astfelu incatu comitetulu decise unanimu respingerea ordinului si asternerea la consiliulu ministeriale a reprezentatiunei propuse de susu numitulu advocatu.

Consiliulu ministeriale nu va pot6 sustien6 ordinulu ministeriale fara de a plesni in facia legea, autonomi'a municipale, si ce este mai multu, asia numita constitutiune cu care se nascocoiescu maghiarii, si fara de a veni intregu ministeriulu pe banc'a acusatiloru, ca-ce pre catu suntu informatu fagarasiani convinsi nestramutabilu de dreptulu loru, suntu resoluti a duce lucrulu **la extremu**, precum ministeriulu duce lucrulu **la terorismu**.

Inca unu scandalu electoralu!

Fostulu deputatu Benedek dimpreuna cu vreo cativa oficiali dela judecatori'a reg6sca de aici, cu inginerulu districtuale, si cu unu oficiru de honvedu s'au dusu in 9 l. c. in comun'a Gridu pentru a-si continu6 opera coruptiunei. Judele comunale i a provocatu se se departe din comuna, c6 se nu turbure locuitorii si se demoralizeze pre cei slabi de angeru.

D6r' Benedek a inceputu a lu palmu, si apoi ceialalti l'au trantitu diosu, si l'au maltratatu infioratoriu, si B. Istv6n a scosu cutitululu amenin-

tiandulu ca lu jungchia de va striga; dupa aceea l'au datu pre mana a catorva proletari cá se lu tiena nemiscatu si se nu póta striga, pana candu se voru departa din comuna.

Acestu scandalu si fapta criminale inca a venit in comitetu, care a si luat mesurile cele mai aspre.

Este acum intrebarea:

1. Cum a ajuns districtulu Fagasiului la unu astfeliu de ingineru, cá Cusi Sándor, care de o parte se dice, ca nu ar' avé calificatiunea de ingineru, de alta parte tóte planurile lui ce le face cá ingineru, se dice, ca oficiolatu seu este silitu se le reiepte nefindu bune séu se le censureze cu alti ómeni de specialitate, cá se le indrepte séu se le reiepte si aceia; ér' de alta parte totu acelu misteriosu ingineru se amble prin districtu, se corumpa, se turbure linistea publica etc.? Óre va mai fi comitetulu districtuale la inaltimea sa, déca va mai suferi pre unu astfeliu de individuu, pre care nu l'au suferitu nici unurii sei din Cetate-de-Balta? Se dice, ca nu ar' scí nime, cine si de unde este acestu omu? Cu ce s'a legitimatu acestu omu, candu l'a alesu comitetulu?

Atatu de asta data despre asia numitulu ingineru Cusi Sándor. Asteptu cá comitetulu se descurce si se lumineze aceste intunecimi. . . . Audi onorabile comitete?

2. Oficialii regesci, cari au luat parte la fap'ta eroica de mai susu, cu a cui scire au facutu acesta) Le a concesu lorú presiedintele tribunalulu se se metamorfozeze in buitogatai, in maciucasi, in corumpatori ai moralitatii publice etc.? Ér' déca nu le a concesu, ceea ce este siguru ca nu le a concesu, luat-i-a in cercetare?

3. De óre-ce faptulu cuprinde o crima, care in aceeasi dí, pentru turburarea si larm'a, ce s'a facutu, a venit de siguru la urechile tribunalulu si cu deosebire a procurorului: tras'a tribunalulu in cercetare pe faptuitori?

4. Ce va face ministeriulu cu oficialii sei regesci deveniti eroi — buitogatai?

5. Unde este celebrulu procesu criminalu intentatu fostulu odata comediantu Julius Benedek pentru mai multe crime, cum sta acelu procesu acum de 4 ani incóce?

Onorabil'a tabla regésca din M. Osiorheiu, dle ministre de justitia, ve rogamu, spuneti-ne odata, dupa atatu tempu: a moritu, s'a baltuitu tréba? ori mai lasati cá comediantulu-legistu, cu ajutoriulu din darulu celor 3 milióne, cu ajutoriulu ucaseloru à la Moscú'a, si alte multe inca se mai devina odata parintele patriei.

Sermana tíera. . . .

Cn.

— „Albina“ institutu de creditu si economii in Sibiiu. Nr. 337. P. T.

Spre a inmultí capitalulu cerculante alu institutulu; spre a puté multumí in mesura mai mare numerósele trebuintie de creditu ale poporului nostru; spre a scóte in interesulu actionariloru nostri unu profitu cu atatu mai mare din pusetiunea norocósa ce avemu si din multele avantagie ce ni se oferu; spre a urcá valórea actiuniloru nóstre; considerandu dorintí'a descoperita din partea mai multoru actionari, de a-si platí actiunile deplinu; in fine incuragiatu de rezultatele imbucuratórie ale operatiuniloru nóstre de pana ací, — ne amu decisu, a pasí la incassarea succesiva si a celorlalte rate restante ale actiuniloru institutulu nostru.

Ne permitemu deci, a te recercá prin acést'a, cá in virtutea § 10 din statute, se binevoiesci a respunde si celelalte 70% ale actiuniloru ce posedí dela „Institutulu de creditu si economii „Albina“, in modulu urmatoriu:

Rat'a	IV.	cu 10 flor. de actiune	pana in	1. Aug. 1872.
„	V.	„ 10 „	„	1. Nov. 1872.
„	VI.	„ 10 „	„	1. Febr. 1873.
„	VII.	„ 10 „	„	1. Maiu 1873.
„	VIII.	„ 10 „	„	1. Aug. 1873.
„	IX.	„ 10 „	„	1. Nov. 1873.
„	X.	„ 10 „	„	1. Febr. 1874.

Tóte ori mai multe din ratele amintite se potu respunde si deodata inainte de termenele fipsate.

Sumele suntu a se tramite la directiunea institutulu nostru in Sibiiu (strat'a Macelariloru Nr. 30).

Pentru adevierea primirei ratelorú, dd. actionari séu voru tramite incóce cu fiacare rata totudéun'a si respectivele certificate de actiuni, fara cólele de cuponi; séu voru tramite numai banii. In casulu antaiu adevierea se va efectuí in certificatele de actiuni si aceste se voru tramite apoi indereptu fia-cui fara amenare. Ér' dd. actionari, cari voru tramite incóce numai sumele fara de certificate, voru primí prin posta dela directiunea nóstra adevierintie particulari despre fiacare suma respunsa. Pana atunci recepisulu postalulu le servese dreptu documentu de tramitere. Amintitele adevierintie suntu apoi a se grigi si pastrá bine; ca-ci, dupa respunderea tuturor ratelorú, certificatul de actiune impreuna cu tóte adevierintie particulari suntu a se inapoiá directiunei atunci, candu se voru edá actiunile definitive.

Cu tramiterea ratelorú dd. actionari voru binevoí a ne face cunoscutu post'a din urma pentru dloru.

Tóte tramiterile incóce se fia francate; fiinduca scrisori si pachete nefrancate nu voru fi primite.

Fiindu partea cea mai mare a actiuniloru nóstre in manile tieraniloru nostri, pentru inlaturarea ori-caroru splicatiuni gresite, aflamu consultu a dá aici unele chiarificari.

Dupa § 67 alu statuteloru celu d'antaiu bilantiu se face la finea anului, care urméza dupa anulu deschiderei. Anulu deschiderei institutulu fiindu 1872, cea d'antaiu inchiare de socoteli (bilantiu) urméza asia déra cu 31 Decembre 1873. Va se dica tempulu dela activarea institutulu pana in 31 Decembre 1873 se iea cá unu anu de socotéla. Indata dupa aceea, adica in primele luni ale anulu 1874 se va convocá adunarea generala, carei se voru presentá socotelile periodulu amintitu spre ecsaminare si aprobare, si carea dupa tenórea § 69 din statute va fipsá dividend'a séu sum'a, cu care institutulu va platí actionariloru antaiulu cuponu.

Astu-modu in intielesulu § 70 din statute rescumperarea acestui cuponu a venit a se pune pe 1-a Iuliu. Interesele inse atatu dupa ratele de actiuni respunse pana astadi, catu si dupa cari se voru respunde in viitoriu, suntu a se computá actiuniloru nostri dela diu'a platirei efective a fiacarei sume.

Cu tóte aceste chiaru si in decursulu primulu periodu de computu, adica inainte de finea anulu 1873, déca se va semtí trebuintí'a, se póte convocá ori-candu adunarea generala estraordinaria, carea se decida a se platí actionariloru à conto cuponulu antaiu o suma óre-carea si inainte de terminulu pusu.

Acést'a pentru anulu antaiu. Ér' pe viitoriu, dupa cum arata cól'a nóstra de cuponi, interesele si dividendele se voru platí actionariloru nostri regulatu din anu in anu.

Din tóte aceste dd. actionari se potu convinge, ca nu voru fi scurtati cu nici o dí in venitululu lorú dupa sumele respunse prin cumperarea actiuniloru nóstre. Din contra administratiunea acestui institutu -si au propusu firmu, de a staruí, cá actiunile institutulu „Albina“, se se urce cu tempu la valóre insemnata si se intre in sirulu celor mai bune efecte publice din tier'a nóstra.

Basele dejá puse si prospectele ce ni se deschidu ne intarescu pe tóta diu'a mai multu in ajungerea scopulu indicatu. Scimu, ca nici concursulu dloru actionari nu ne póte lipsí. E vorb'a in prim'a linia de interesulu dloru. De aceea suntemu siguri de incurgerea punctuala a ratelorú.

Din siedinti'a tienuta la Sibiiu in 1 Iuniu 1872 a consiliulu de administratiune alu „Institutulu de creditu si economii „Albina“.

Iacobu Bologna m/p.,
vice-presiedinte.

Visarionu Romanu m/p.,
directoru.

Mai nou. (Universitate in Ardélu.)

Cu inaltu rescriptu din Schönbrunn 29 Maiu 1872 contrasemnatu de min. Dr. Teodoru Pauler, se concede, cá speranduse aprobarea legislativei se se faca tóte prelucrarile cerute, pentru intrarea in vietia a

universitatii si deschiderea ei pe an. scol. 1872—3, in Clusiu.

Óre va fi exclusivu maghiara?! —

Min. Lonyai, Pauler si Tisza fura in Clusiu si estu din urma va sosi in Brasiovu pe 20 Iuniu.

Membrii comitetulu permanentu din 1861 se convocaseru pe 15 la Alb'a Iulia, consultanduse asupra convocarei conferintiei nationale. (Vedi telegramulu.)

In 28 se serbéza in Naseudu cu instalarea aniversaria a districtulu, predarea in proprietatea districtulu a terenulu, a regalialoru si tóte edificiale erariale ale f. regimentu prin cons. min. Gustavu Groisz. Ne impartesimu de tóta bucuri'a cu totii! — —

Nr. 13/c. c. 1872.

1—3

Publicatiune.

Prin care se aduce la public'a cunoscentia, ca in comitatulu Turdei conscrierea pentru alegerile deputatiloru dietali pro anii 1872—5 s'a finitu si conspectulu alegatoriloru s'a pusu la cas'a comitatulu in cancelari'a notariala spre libera privire, — deci in órele oficióse dela 16 pana la 26 Iuniu se póte priví ori prin cine.

Din siedinti'a comitetulu centrale alu comitatulu Turdei, tienuta la 12 Iuniu 1872.

Br. Georgiu Kemény m/p.,
comitelesupremu.
Albertu Rediger m/p.,
notariu.

Nr. 14/c. c. 1872.

1—3

Publicatiune.

In cele 2 cercuri electorali din comitatulu Turdei, alegerea deputatiloru dietali la diet'a pre 1872—5, se va intempla in cerculu electoralu de diosu in diu'a de 2, 3 si 4, éra in cerculu electoralu de susu in diu'a de 3, 4 si 5 Iuliu a. c. totudéun'a dela 8 óre ante-amédi, pana la 8 óre sér'a. —

In cerculu de diosu in opidulu Turd'a la cas'a comitatulu.

In cerculu de susu in opidulu Sasu-Reginu la cas'a magistratuala.

Voturile se voru culege in urmatoriulu ordinu:

I. In cerculu de diosu:

a) in diu'a de 2 Iuliu dela alegatorii din cerculu: Iar'a de diosu, Savadisc'a, Trascau si opidulu Girisiu;

b) in diu'a de 3 Iuliu din cerculu Campiei, Capusiu si Muresiu-Ludosiu;

c) in diu'a de 4 Iuliu din opidulu Turd'a.

II. In cerculu de susu:

a) in diu'a de 3 Iuliu dela alegatorii din opidulu Sasu-Reginu si cerculu D.-Szt.-Iván;

b) in diu'a de 4 Iuliu din cerculu Gurgiului;

c) in diu'a de 5 Iuliu din cerculu: Maereu si Muresiu-Iar'a.

Se anotéza, ca acei alegatori indreptatiti, cari locuiescu afara de comitatu, potu votisa in ori-care din aceste 3 dile, asemenea si aceia, cari suntu impedeati a votisa de odata cu cerculu de care se tienu.

Mai incolo se face cunoscutu, ca déca din aceea, la cari s'a votisatu, nici unulu n'ar avea majoritate absoluta de voturi, intre acei 2 individi, cari relative au primitu mai multe voturi, se va intempla in sensulu § 33 din instructiunea electorala, alegerea nóua, in diu'a de 29 si urmatorile dile ale lui Iuliu a. c., totu in ordinulu de mai susu.

Din siedinti'a comitetulu centralu alu comitatulu Turd'a, tienuta la 12 Iuniu 1872.

Br. Georgiu Kemény m/p.,
comitelesupr. si presied. com. centr.
Albertu Rediger m/p.,
notariu.

Cursurile

la bursa in 17 Iuniu 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 37	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 „ 93	„
Augsburg	—	—	109 „ 65	„